

DEBRECZEN

Keletmagyarországi Napló — XVI. évfolyam 228. szám — 1939 október 6 péntek — Ára: 12 fillér

Hitler csütörtökön látogatást tett Varsóban, mai beszédében békejavaslatokat tár elő

A Szovjet és Lettország kölcsönös egyezményt kötött Litvánia területi engedményekre készül

Feloszlatták a francia parlamentet

Berlin, okt. 5. Berlin feszült várakozással néz Hitler kancellár pénteki nagy beszéde elé. Német politikai körökben valószínűnek tartják, hogy Hitler kancellár birodalomgyűlési beszédében a béke megteremtése céljából határozott javaslatokat tár a nyugati demokráciák elé. (MTL.)

Róma, okt. 5. (Magyar Távirati Iroda.) Az olasz közvélemény feszült érdeklődéssel várja Hitler vezér és kancellár pénteki beszédét. A Giornale d'Italia berlini le-

vezelőjének jelentése szerint a legjobban értesült német körökben úgy tudják, hogy a német vezér és kancellár a leghatározottabb alakban bejelenti, hogy Németország igazságos békét akar és határozott békejavaslatokat terjeszt elő ennek az igazságos békének a megvalósítására. Holnap tehát — írja a Giornale d'Italia — a nyugati hatalmak is ismerni fogják Hitler békefelhívását és annak alapján választhatnak majd a háború és a béke között.

Páris, október 5. (Havas.) Lorient ezredes, az egyik párisi katonai törvényszék kormánybiztosa utasítást kapott, hogy indítson vizsgálatot Ramette, a »Munkás és Parasztpárt« új parlamenti csoportjának elnöke, Florinad, Bonti és a többi volt kommunista képviselő ellen. A vád alá helyezés annak a rendelettörvénynek alapján történt, amely megtilt minden közvetlen, vagy közvetett tevé-

kenységet a III. internacionale eszméinek terjesztésére. (MTL.)

Páris, október 5. (Stefani.) Csütörtökön délután a lapok szerint Ramette és Bonti kommunista képviselők ellen letartóztatási végzést hoztak. Egyébként a francia hatóságok mintegy 20 Páris külvárosi kommunista polgármestert felfüggesztettek állásától és helyükbe rendkívüli biztosokat neveztek ki. (MTL.)

Hitler a varsói csapatoknál

Vezéri főhadiszállás, okt. 5. (Német Távirati Iroda.) Hitler vezér, a véderő főparancsnoka csütörtökön meglátogatta a Varsó bevételére harcra vetett és a keleti hadműveleteik diadalmas befejezése után felszabadult német csapat-

kötellekeket. A vezérnek a csapatoknál tett látogatása azzal végződött, hogy az egykori lengyel főváros körüli harcokban résztvevő csapatok Varsóban elvonultak Hitler vezér előtt. (MTL.)

Hitler Pilsudski dolgozószobájában

Vezéri főhadiszállás, október 5. (Német Távirati Iroda.) Hitlernek a Varsó körüli legutolsó harcokban résztvevő csapatoknál tett látogatásáról még a következőket közlik:

Két és félórás repülőút után Hitler első állomása a varsói központi repülőtér volt. Okecieben a hadsereg főparancsnokság parancsnoki kocsijában tartott rövid katonai megbeszélés után Hitler a városba indult a német csapatok újjongó ünneplése közepette.

A Varsót át vezető út során meg lehetett állapítani, hogy a legtöbb nagykövetségi és követségi épület teljesen sértetlen állapotban van, mert a német hadvezetőség gondosan ügyelt arra, hogy Varsónak ezt a részét ne bombázzák.

Teljesen szétrombolt állapotban van az olasz nagykövetség épülete. Ezt a lengyelek kifosztották és felgyújtották.

A Sугár-út közepe táján emelvényt létesítettek. Itt sorakoztak a német csapatok, amelyek elvonulnak Hitler előtt. Napfényes időben horogkeresztes zászlók lengtek és a varsói területen álló csapatok alakulatai 2,5 óras menetben elvonultak Hitler előtt. A csapatok elvonulása után Hitler rövid látogatást tett a Belvedere-palotában, ahol Pilsudski tábornagy élt és meghalt. Hitler rövid ideig a nagy halott munkaszobájában tartózkodott, majd ismét a repülőtérre ment. A csapatok újjongó Heilkiáltásai közben a gép most nyugatnak vette útját. (MTL.)

Európai szövetségi unió terve

London, október 5. A Manchester Guardian a legutóbbi alsóházi vitákról cikkezve azt írja, hogy a szövetséges hatalmak valamilyen formában európai szövetségi unió megalakítását tervezik. Azt remélik, hogy ezáltal talán letompítják a nemzetek heves versengését és

megjavítják valamennyi ország életszínvonalát. A szövetséges hatalmak a maguk részéről a következő módon járulnának hozzá Európa ilyértelmű átalakításához: A gyarmati rendszer gyökeres átszervezése, továbbá gazdasági támogatások. (MTL.)

Feloszlatták a francia parlamentet, vád alá helyezik a kommunista képviselőket

Páris, október 5. (Havas.) A hivatalos lap közli a parlament mostani ülésének feloszlásáról szóló rendeletet. A feloszlás belpolitikai okokból történt. Most már a képviselői mentelmi

jog nem védi a megválasztott kommunista képviselőket és így a hatóságok megakadályozzák azt, hogy a képviselők továbbra is propagandát fejtsenek ki a feloszlott párt érdekében. (MTL.)

A török külügyminiszter 13 nap óta van Moszkvában

Isztanbul, október 5. Isztanbuli körökben megjegyzik, hogy Szaradzoglu külügyminiszter elutazása óta tizenhárom nap telt el, ami igen hosszú időtartam diplomáciai látogatás számára. Valószínű, hogy a szovjet kormány újabb javaslatokat tett a török külügyminiszternek és ezek a javaslatok újabb megvitást tettek szükségessé, valamint újabb utasítások kérését Ankarából. (MTL.)

Ankara, október 5. (Stefani.) Jól értesült körök szerint a szovjet kormány ezidő szerint tanulmányozza azt a választ, amelyet javaslatára a török kormány adott. Előreláthatóan a két ország tárgyalásai még eltartanak néhány napig. A Yeni Sabeih írja: Ha Szovjet-Oroszország és a nyugati hatalmak között háború tör ki,

Törökország csak szigorúan semleges maradhat. (MTL.)

Moszkva, október 5. A Szovjet Távirati Iroda jelentése szerint Szaradzoglu török külügyminiszter Ali Haidar Aktai moszkvai török nagykövet kíséretében október 3-án megjelent Vorosilov hadügyi népbiztosnál, valamint Mikojan szovjet orosz külkereskedelmi népbiztosnál. Mindkét kihallgatáson jelen volt Terentiev ankarai szovjet orosz nagykövet is.

A török külügyminiszter október 4-én meglátogatta Lenin díszsírhelyét, ahol koszorút tett le.

A Török Távirati Iroda értesülése szerint a moszkvai megbeszélések, amelyek a legbarátságosabb légkörben folynak, még néhány napig eltartanak. (MTL.)

Német jelentés az angol és francia légi veszteségekről

Berlin, október 5. (Német Távirati Iroda.) Szeptember 30-án a harctéri eseményekről beszámoló közlemények a német elhárító vadászpilótáik sikereként 14 ellenséges repülőgépet megsemmisítését jelentették a nyugati arcvonalról és az Északi-tengerről. A légi harcok lefolyásának pontos vizsgálata utólagosan kétségtelenül megállapította, hogy az első háborús hónap utolsó napjaiban az angolok és franciák vesztesége nem 14, hanem 23 repülőgép volt. Ezek közül 21-et a nyugati arcvonalon, kettőt pedig az Északi-tenger felett semmisítettek meg. Ezzel szemben a német veszteség mindössze öt repülőgép volt. Nem számítva azt a nagy veszteséget, amelyet az angolok két repülőgépanyahajó elpusztításakor szenvedtek. Németország nyugati ellenségei szeptember havában összesen 72 repülőgépet veszítettek, a német elhárító vadászgépek és a német légharító ütegek tüzeiben. Ebből

az angolok vesztesége 27, a franciáké pedig 45 repülőgép. (MTL.)

Berlin, október 5. (Német Távirati Iroda.) Az angol légügyi minisztérium több ízben azt állította, hogy az október 3-ára virradó éjszaka angol repülőgépek Berlin és Potsdam felett röpcédulákat szór-
tak le.

A birodalmi légi haderő vezérkara ezzel szemben megállapítja, hogy sem ezen az éjszakan, sem pedig előtte vagy utána ellenséges repülőgépek nem repültek el Potsdam és Berlin felett. Ezért nem is volt lehetséges, hogy röpcédulákat szórjanak. (MTL.)

Németország a gáz- és baktériumháború ellen

London, október 5. Butler külügyi államtitkár kijelentette az alsóházban, hogy a német kormány a londoni svájci követ útján közölte az angol kormánnyal, hogy Németország betartja az 1925-i

genfi jegyzőkönyv rendelkezéseit, amelyek megtiltják a gázok és

baktériumok alkalmazását abban az esetben, ha az angol kormány szintén betartja ezeket a rendelkezéseket. (MTL)

A német hivatalos jelentés

Berlin, okt. 5. (Német Távirati Iroda.) A véderőparancsnokság közli: Keleten folytatták a Visztulától keletre fekvő terület megtisztítá-

sát a szétszórta lengyel csapatrészekről. Nyugaton csak csekély tüzérségi és légi felderítő tevékenység folyt. (MTL)

A francia hadijelentés

Páris, okt. 5. (Havas.) Hivatalosan jelentik október 5-én délelőtt: A harcok különböző pontjain időközönként tüzérségi tűz folyik. (MTL)

5-én este a következő hivatalos jelentést adták ki: Egészen vége a nap nyugalomban telt el. A harcok különböző szakaszain felderítő egységek tevékenykedtek mindkét oldalról. (MTL)

A francia fronton zuhog az eső

Páris, okt. 5. (Havas.) A keleti arcvonalon két nap óta tartó rendkívül rossz időjárás nagy mértékben akadályozta nemcsak az őrzőerőket és a gyenge tüzérségi tűzre korlátozott szárazföldi harcok tevékenységét, hanem a légi hadműveleteket is. Zuhog az eső és néha

elég erős széllesek érezhetők. A felhők alacsonyan szállanak. A körülmények lehetetlenné teszik a repülést, különösen a felderítő repülést, amely eddig a legfokozottabb tevékenységet jelentette. — (MTL)

Prchala cseh tábornok elesett Lengyelországban

Berlin, október 5. A nagy folyamán Prchala cseh tábornok, a volt kárpátaljai cseh katonai parancsnok, Lengyelországba ment és ott cseh légiót szervezett. A több ezer főből állt lengyelországi cseh légió résztvevő a német-lengyel háború-

ban. Most berlini jelentések közlik, hogy a lengyelországi cseh légió megsemmisült, csaknem minden tagja elesett a harcokban. A híradás szerint a harcokban Prchala tábornok is életét vesztette.

A francia szociálista csoport határozata

Páris, október 5. (Havas.) A szociálista parlamentári csoport Blum elnöklésével tartott ülésén hosszas tanácskozás után csaknem egyhangúan határozati javaslatot fogadott el és ezen megállapították: Franciaország azért indult a háborúba, hogy eleget tegyen az emberi szolidaritásból folyó kötelességének. A határozati javaslat megbélyegzi a szovjet kormány magatartását, amely nem riadt vissza attól, hogy benyomuljon lengyel területre. Elesen bírálja

továbbá a francia kommunista párt vezetőjének magatartását. Elítéli, hogy Oroszország és Németország kormányai Franciaországra és Nagy-Britanniára akarják háritani a felelősséget a háború folytatásáért. Nem szabad tárgyalásokba kezdeni olyan békejavaslatokról, amelyek szentesítik Lengyelország és a balti államok leigázását és ugyanakkor országunkat fenyegető veszedelemnek tennék ki. (MTL)

A litván közvéleményt területi követelések teljesítésére készítik elő

Kaunas, okt. 5. A legfelsőbb védelmi tanács a késő esti órákig tanácskozott. Az ülésen, amelyen többi között résztvevő Rastakis litván hadügyminiszter is, Smetona államelnök elnököl. Urbsys litván külügyminiszter behatóan ismertette a helyzetet. Az ülésről nem adtak ki hivatalos jelentést. Urbsys litván külügyminiszter esütörtökön reggel repülőgépen újból Moszkvába utazott.

két litvániai szovjet katonai légi támpont felállítására vonatkoznak. (MTL)

Kaunas, okt. 5. A Havas iroda a Lietuvaudas c. lap egyik cikkéből azt következteti, hogy a közvéleményt előkészítik a területi követelések terén bekövetkező esetleges csatlósásra. A lap ugyanis kiemeli, hogy Litvánia is köteles résztvenni az általános határrendezésben. A litván kormánynek esetleg a realitás által előírt történelmi fontosságú döntéseket kell hoznia. A lap felhívja a litván népet, hogy tegyen tanúságot fegyelméről, érettségéről és egységéről. — (MTL)

Hitler hadparancsa

Berlin, okt. 5. (Német Távirati Iroda.) Hitler vezér a lengyel hadjárat befejezésének alkalmából a következő hadparancsal fordult a keleti hadsereg katonáihoz: Szeptember 1-én parancsomra sorakoztatok, hogy megvédjétek birodalmunkat a lengyel támadás

ellen. A hadsereg, a légihaderő és a haditengerészet közötti példás bajtársiassággal megoldottátok a kijelölt feladatot. Ma üdvözölhetem a megerősített Varsó ellen harcban résztvevő csapatokat. Ezzel a nappal olyan küzdelem zárul le, mely a legszebb német katonai

erényekről tanuskodik. Velem együtt teljes büszkeséggel a német nép is köszönetet mond a nemzet — hála nektek —, ismét rendületlen bizalommal tekint véderejére és annak vezetésére. Megemlékezünk elesetteinkről, akik, miként a világháború 2 millió hősi halottja, saját életüket adták, hogy Németország éljen. Azok alatt a zászlók alatt, amelyek Németországban mindenütt büszkén lengnek, szorosabban, mint vala-

— Aki túlsokat evett, vagy ivott és ezért rosszul érzi magát, annak egy pohár természetes Ferenc József keserűvíz igen gyorsan és alaposan tisztítja gyomrát és a beleit és felfrissíti egész szervezetét. Kérdezze meg orvosát!

ha, állunk egymás mellett és szorosabban kötjük a sisak állsiját Tudom, hogy Németországba vett hittel mindenre készen álltok (MTL)

Német tengeralattjárók és hadihajók tevékenysége

London, okt. 5. (Stefani.) Német tengeralattjárók elsüllyesztettek egy 1900 tonnás brit kereskedelmi gőzöst. (MTL)

Stockholm, okt. 5. Német könnyű hadihajók az Északi tengeren és az Öresund szorosban elfogtak 5 svéd gőzöst. A hajók közül 3 Hollandiának, kettő pedig az Egyesült Államoknak szánt rakományt vitt. A hajókat Kiel hadikötőjébe vezették. (MTL)

Amsterdam, október 5. A Telegraph londoni jelentése szerint a Keri ír grófságban levő Zempry-öbölben partraszállt a Piemonti gőzös legénységének 28 tagja. A hajót Landsend magasságában német tengeralattjáró elsüllyesztette. A legénységet a tengeralatt-

járó az ír parthoz szállította a megfelelő helyen partra tette (MTL)

Brüsszel, október 5. A Soir hosszabb párisi tudósításban foglalkozik a Suzon nevű 1550 tonnás teherhajó sorsáról. A belga hajót a napokban elsüllyesztették el Gas-cogne-öbölben. A tudósító azt írja, hogy az elsüllyedt hajó legénysége Brestnél partra jutott és a tengerészek elmondották, hogy a hajóra torpedóból ágyúval löttek, majd pedig egy német tengeralattjáró megtámadta. A legénység mentőhajókba szállt, később egy angol hadihajó talált rájuk. Az angol hadihajó ezután üldözöbe vette a német tengeralattjárót. (MTL)

Lettország engedett az orosz kívánságnak és megkötötte az egyezményt

Tallin, okt. 5. (Stefani.) A moszkvai megbeszélések során a lett külügyminiszter részéről tanúsított ellenszegülés miatt Szovjet-Oroszország az észak határon állomásozó erőket a lett határra helyezte át. (MTL)

Riga, okt. 5. Mindaddig semmiféle értesítés nincs a lett-orosz tárgyalások anyagáról. A esütörtök reggeli lett lapok nem írnak Monters külügyminiszter útjáról. Czolins szenátor elutasítását Moszkvába is csak egészen röviden közölték. (MTL)

Moszkva, október 5. (Német Távirati Iroda.) Esütörtökön hivatalosan közölték, hogy négy nap tárgyalás után Moszkvában aláírták a Szovjet-Unió és Lettország közötti segélynyújtási egyezményt. A segélynyújtási egyezmény hat pontból áll:

4. A szerződő felek kötelezik magukat arra, hogy nem kötnék olyan szövetségeket, vagy nem válnak olyan szövetségi rendszerek tagjaivá, amely a szerződő felek valamelyike ellen irányulna. A jelen egyezmény létrejötte semmi módon nem korlátozza a szerződő felek felségjogait és nem érinti államrendszerüket, gazdasági és társadalmi rendszerüket, vagy egyéb katonai rendszabályaikat.

5. Az egyezménymegerősítő okmányok hat napon belül Rigában történendő kicserélésével lép életbe. 6. Az egyezményt tíz évre kötik.

FUVAROSOK

felvétetnek az Alföldi Takarékpénztár építkezésnél.

Jelentkezés a helyszínen.

— Amerika fegyverkezik és a hadügyminisztérium 325 tankot rendelt a gyáraktól.

V i g s z i n h á z

Ma utoljára az izgalmas francia kalandorfilm:

Kínai express

Fősz. Erich v. Stroheim — Charles Vanel — Inkisinoff.

SZOMBATON ELŐSZÜR!

A francia filmgyártás kiemelkedő alkotása:

Kaukázusi brigád

Izgalmas, háborús, orosz szerelmi történet!

Fősz.: VERA KORENE — CHARLES VANEL — TRUBECKOJ HERCEG.

BURAI ZSIGA hortobágyi olgányprimás rövid ideig vendégszerepel

a BUNDÁBAN (Angol királynő).

Régi pásztor- és betyárnoták. Romantika.

A debreceni egyetem évnyitó ünnepélye

Dr Hüttl Tivadar rektori székfoglalójában a meggyőződéses hit nagy gyógyító erejéről beszélt

Tegnap tartották meg a Tisza Istvan tudományegyetem évnyitó ünnepélyét. A Nagytemplomban tartott istentiszteleten dr Makkai Sándor hirdette meg az évnyitó közgyűlést az egyetem zsúfolásig megtelt aulájában tartották, ahol megjelentek dr Révész Imre püspök, a többi egyházak képviselői, vitéz dési Bajnóczy József tábornok, hadtestparancsnok, Lossonczy István főispán, Oláh Lajos táblai elnök. Kölcsey Sándor polgármester, Rásó István alispán, Koren Emil MAV üzletigazgató, dr Nagy Jenő OTI igazgató és sok más helyi előkelőség, míg a pécsi egyetemet dr Koszó János dékán, a szegedi egyetemet Baló József rektor, a műegyetemet Kövessy Ferenc képviselte.

Szigethy Gyula főiskolai tanár vezetésével a Kántus a Himnuszot énekelte el.

Bacsó Jenő lelépő rektor a múlt tanév eseményeiről

Dr Bacsó Jenő lelépő rektor magas színvonalú és érdekes előadásban számolt be az elmúlt tanév eseményeiről, kiemelte területi gyarapodásunkat s a Felvidék visszakerülésének hatásait. Meleg szavakkal mondott köszönetet Bókay Zoltán dr professzornak, az orvoskari dékánnak, akinek elnöklése alatt a Diákjóléti Bizottság áldásos működést fejt ki. Dr Kölcsey Sándor polgármesternek a nyert segélyért, özv. Szentkirályi Tivadarnénak, Udvardy Miklós-nak, Ménes Mihálynénak és özv. Villás Ferencnének felvidéki szegény ifjak elhelyezéséért mondott köszönetet. Megemlékezett az új egyetemi tanárokról és magántanárokról és a tanárokat ért kitüntetésekéről. Hálás köszönetet mondott dr Szily Kálmán államtitkárnak és a kultuszminisztérium egyetemi ügyosztályának jóakarati támogatásáért. Elismeréssel szólt dr Kiss Zsigmond egyetemi

tanácsos odaadó buzgalommal, nagy tudással kifejtett munkájáról.

Végül szeretettel üdvözölte dr Hüttl Tivadart, az új rektort, hangsúlyozva, hogy nemcsak Hüttl Tivadar személye iránti rokonszenv és bizalom volt az oka annak, hogy egyhangulag rektorra választották, hanem az a tudat is, hogy a mindenki előtt ismeretes és nagyraértékelt tehetségét az egyetem javára fogja értékesíteni. Isten áldását kérte munkájára, majd átnyujtva a láncokat, az új tanács elfoglalta helyét.

Hüttl rektor beszéde

— A debreceni egyetem tanári karán — mondotta — a kishitőség a múltban sem vett erőt és nem lesz urra a jövőben sem. Az az ősi szellem, amely a Kollégium hagyományaihoz táplálkozik és amelynek ápolását egyetemünk tanári kara mindenkor egyik főfeladatának tekinti, útmutatással fog szolgálni nekünk, hogy miképpen lehet együttes erővel egy intézmény tudományos, hazafias nemzetépítő munkáját biztosítani. A nehézségektől már csak azért sem riadunk vissza, merthízen az eredmény mindig az ezekkel vívott küzdelmekből születik meg és ha nem volnának nehézségek, nem lenne eredmény, siker sem. (Taps.)

Dr Hüttl Tivadar nagyon szép megemlékezést tett I. Ferenc Józsefről és Tisza Istvánról, az egyetem megalapítóiról, majd páratlanul érdekes és hitvallásszerű székfoglaló beszédet mondott. Ertekezésének címe: **Orvostudományi irányzatok a múltban és jelenben.** Nagy figyelemmel kísérte a közönség Hüttl Tivadar rektor előadását, amely általános tetszést váltott ki a hallgatóság köréből.

Az orvostudomány fejlődéséről beszélt és érdekes megvilágításba helyezte az egyes korszakok felfogását. Állást foglalt a materialista felfogással szemben. Rámutatott arra, hogy a keresztény vallásos világszemlélet milyen mély befolyással volt az orvoslásra. Utalt arra, hogy Krisztus a hozzá segítségért fordulóktól a szilárd és minden feltétel nélküli hitet ki-

vánta meg.

Általános érdeklődésre tarthat számot dr Hüttl Tivadarnak a lelki életnek a szervezetre gyakorolt hatásáról tett kijelentése. Az emberek lelki világa, titkainak megismerése az orvosi kutatás olyan fontos problémájává lett, amely nélkül az orvostudomány további fejlődése el sem képzelhető.

— Amikor a sebész a lélekről beszél — mondotta — természetesen ezalatt nem azt az örökkévaló lelket érti, amelynek létezését mind-egyik vallás kivétel nélkül hirdeti, hanem azt az életet, vagy éltető erőt, amely a holt anyagot az élő szervezettől megkülönbözteti.

— Vannak betegségek, amelyekről vitán felül áll, hogy lelki eseményekkel szoros kapcsolatban állanak. Ilyenek egyes szerveknek a lelki élet zavaraira keletkezett működési hibáik. A magam részéről úgy vélem, hogy a léleknek, ennek a szellemi alkotásokat, gondolatvilágot egyaránt magábat foglaló rejtélyes tényezőnek van még egy másik jellemző tulajdonsága is, még pedig az, hogy **hittel ruházza fel az egyént.** Hittel telített léleknek, a hívő léleknek orvosi, főképpen sebészi szempontból fontos szerepe van. **A mélyes hit megnyugtatólag hat az egyénre, biztosítja a beteg szervezet lelki nyugalomát, azt pedig a sebész sohasem nélkülözheti.** A felgyógyulásában hívő ember hálás anyaga a sebészi ténykedésnek s **ilyenkor a sebész néha valósággal meglepő gyógyulásokat észlelhet.** Jól emlékszem még arra a betegemre, akin néhány év előtt súlyos műtétet végeztem és akinél ezt a műtétet feltűnően gyors, zavartalan, a műtét súlyosságával arányban egyáltalában nem álló gyógyulás követte. Amikor efelett csodálkozásomnak adtam kifejezést, a beteg az azt a meglepő választ kapta, hogy meggyőződéses spirítizista lévén, a műtét előtt tanácsot kért szellemétől és mindenben annak utasítását követte. Ezért természetesen tartja, hogy gyógyulása a legsimábban ment végbe. **Nem vagyok a spirítizmus híve, de mint sebész, nem mehetek el szó nélkül az ilyen érdekes megfigye-**

KALAPOK

megérkeztek
LORD úridivat

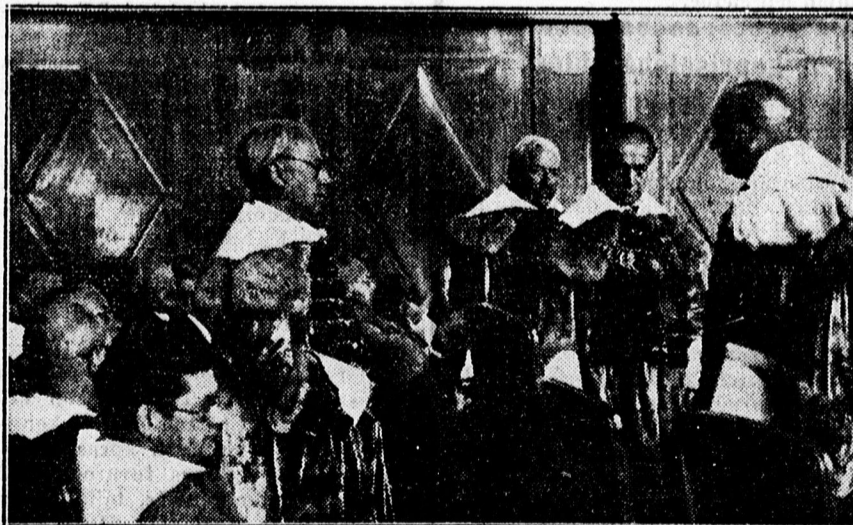
lések mellett, mert ezek azt bizonyítják, hogy a meggyőződéses hit azáltal, hogy a szervezet sejtjei működésének nyugalomát biztosítja, a szervezetet nagyobb feladatok teljesítésére is képesé teszi. A meggyőződéses hitre beállított lelkieket szempontjából a sebészre nézve közömbös, hogy kinek mi tudja hívő lelkét leginkább lekötöni, fontos csak az, hogy ez a hit igazi, mélyes meggyőződéssel alapuló hit legyen. Kétségtelen, hogy a legtökéletesebb felettünk álló legfelsőbb hatalomban, a legfontosabb túlvilági életben, az Istenben való hit képes az emberek lelkére a legmélyebb hatást gyakorolni. Ezzel szemben érdektelen a sebész számára az a vallásos hit, amely csupán külsőségekben éli ki magát, vagy annak üres hangzatosára szorítkozik, mert ez a szervezet működési nyugalomát nem tudja biztosítani. A lelki élet megnyilvánulásai a legkülönbözőbb betegségek kezelésében, lefolyásában és gyógyulásában sokkal fontosabb szerepet játszanak, mint ahogy azt eddig hittük és miként azta materializmus hívei hirdették. **Ennek következtében a jövőben az orvosi tanításnak is behatóbban kell majd ezzel a kérdéssel foglalkoznia.** Minden betegségnél lelki oldala is van, melyet felismerni csakis az egyes köresetekbe való elmélyedéssel lehet. Egyedül ezzel tudjuk elejét venni annak, hogy a betegek kuruzslók kezébe ne kerüljenek, akik — öszintén be kell vallanunk — a gyógyításhoz mitsem értenek, de művészei a lelki kezelésnek. Az orvosokat rá kell nevelnünk arra, hogy a betegek lelki világával behatóbban foglalkozzanak. **Az orvostudományba több filozófiát, a filozófiába pedig több orvostudományt kell bevinni.**

Viharos taps és ováció fogadta az értékes előadást.

Bókay Zoltán az ifjusághoz

A Hiszekegy elnéklése után dr Bókay Zoltán orvoskari dékán szólott az ifjusághoz, a tapasztaltabb, bölebb ember tanácsait adva át nekik. Buzdította őket, hogy nagy szorgalommal és kitartással folytonosan képezzék magukat, mert csak így válhatnak belőlük igazi jó szakember és tudós.

Az egyetemi közgyűlés dr Hüttl Tivadar rektor zárószavaival ért véget.

Az egyetem évnyitó közgyűléséről. Az egyetemi tanács teljes díszben

ŐSZI divat

Retikülök Keztyűk Tőthfalussy

BŐRÖNDŐS SZAKÜZLETÉBEN:
PIAC UTCA 40.

Hungária filmszínház

MA ELOSZOR az idei francia állami nagydíjjal kitüntetett francia filmremek:

Riadó a Földközi tengeren

Minden idők legizgalmasabb tengerésztiörténete.

Előadások: d. u. 5, 7, 9-kor!

MAGYAR BEJÁRÁSI DÍJ KISERT VILAGHIRADOBAN a legfrissebb világcsemények!

Pártközi értekezlet a földreform ügyében

Budapest, október 5. Gróf Teleki Pál miniszterelnök, majd gróf Teleki Mihály földművelésügyi miniszter elnökletével esütörtök délután a Házban pártközi értekezlet volt, amelyet gróf Teleki Mihály földművelésügyi miniszter abból a célból hívott össze, hogy a földbirtokpolitikai törvényjavaslattal kapcsolatban megismerje a pártok felfogását.

A pártok értekezletén a Hubay-féle nyilaskeresztes párt kivételével minden párt képviseltette ma-

gát.

A pártközi értekezletet gróf Teleki Pál miniszterelnök nyitotta meg, majd széleskörű vita indult meg, amelynek során minden párt részletesen kifejtette a földbirtokpolitikai javaslattal kapcsolatos álláspontját. Az értekezlet gróf Teleki Mihály földművelésügyi miniszter felszólalásával ért véget. A miniszter beszédében részletesen válaszolt a pártok részéről elhangzott észrevételekre. (MTL.)

Az olasz-magyar barátság újabb bizonyítéka

Gróf Cianóról elnevezett pannonhalmi olasz gimnázium felavatása

Pannonhalma, október 4. Előkelő közönség jelenlétében szép ünnepséggel avatták fel esütörtök délután a Házban pártközi értekezlet volt, amelyet gróf Teleki Mihály földművelésügyi miniszter abból a célból hívott össze, hogy a földbirtokpolitikai törvényjavaslattal kapcsolatban megismerje a pártok felfogását.

Ezután Hóman Bálint vallás- és közoktatásügyi miniszter mondott beszédet.

— Kifejezése ez az intézet — ügymond — a mi hálaunknak a Duce iránt (felállva percelig tapsolják és éljenzik a Ducet) és az ő kiváló munkatársa, Ciano gróf külügyminiszter iránt (óriási

taps), akiről ezt az új fiatal intézetet elneveztük. Pannonhalma a 950 esztendő magyar-olasz kapcsolatoknak élő tanuja. Most megifjodott és fiatal magyarokat bocsát majd az életbe, akik munkatársai lesznek az olasz-magyar együttműködésnek.

Az ünnepség végén Venci gróf budapesti olasz követ szólalt fel. Köszönetet mondott a magyar kormányának és a Szent Benedek-rendnek az intézet felállításáért és Ciano gróf külügyminiszter legjobb kívánságait tolmácsolta az intézetnek, amely újabb bizonyítéka annak a barátságnak, amely Olaszországot és Magyarországot összeköti. Végül néhány magyar szóval mondott köszönetet az intézet létesítéséért és élte Magyarországot.

Rendelet a lövészkötelezettség teljesítésének szabályairól

Magyar Távirati Iroda jelenti: A kormány a honvédelemlről szóló törvényben foglalt felhatalmazás alapján rendeletet adott ki a lövészkötelezettség teljesítésének szabályairól.

A lövészkötelezettség célja a honvédség első tartalékának és első póttartalékának tagjai körében a hagyományos magyar katonai erények ápolása, a katonai tudás és ismeretek megőrzése és továbbfejlesztése. A lövészkötelezették teljesítése csapatszerű lövészalakulatokban történik.

A lövészcsoportok szervezési és igazgatási egysége a lövészcsoport. A lövészcsoportokat, amelyekben a lövészkötelezettek lakóhely alapján nyerne beosztást, községenként, szükség esetén több község összehívásával kell megalakítani. Nagyobb községekben több lövészcsoportot lövészkörzetbe kell összerendezni.

A lövészkötelezettség a rendes teljesítés mellett kötelezettség alapján teljesített tényleges katonai szolgálatnak a befejezésével, a póttartalékosoknál az első katonai kiképzés befejezésével kezdődik és annak az éveknek a végéig tart, amelyben a tartalékos, illetve a póttartalékos a 42. életévét betöltte. A lövészkötelezettség alól mentesek a esendőség, a rendőrség, a pénzügyőrség, az állami és közalapítványi erdészeti, fegyveres személyzet, a letartóztató intézetek őrszemélyzete, a papi (papjelölti), a kedvezményben részesült hadikötelezettek, az állandóan külföldön tartózkodó lövészkötelezettek, a leventeoktatási szolgálatra kötelezettek s a helyi leventeparancsnokok az országgyűlésnek tartalékos, vagy póttartalékos tagjai, az országgyűlés együttiltében, kivéve ha a lövészkötelezettséget önként teljesíteni akarják és arra az országgyűlés illető házában engedélyt megszerzik. A lövészkötelezést minden év szeptember 1-én kezdődik és június 20-án végződik. A lövészkötelezettek egy lövészkiképzési év

alatt, legfeljebb 9 hónapon át, havonként egyszer, évi 36 órára vehetők igénybe a lövészkiképzés céljaira. — Egy-egy lövész foglalkozási időtartama 3 óránál kevesebb s 6 óránál több nem lehet. A lövészkiképzés rendszerint vasárnap, vagy ünnepnap délután történik. Szükséghez képest azonban hétköznap délután is lehet megtartani. A rendelet, amelyet a Budapesti Közlöny pénteki száma közöl, kihirdetése napján lép életbe.

A képviselőház ülése

A képviselőház tegnap rövid formális ülést tartott. Meggy Károlyy betérjesztette az egyesített bizottságok jelentését a mezőgazdasági munkások övezvényének öregségi biztosításáról szóló törvényjavaslatot. A Ház a javaslat tárgyalására kimondta a sürgősséget. Minthogy napirenden csak a további teendőkről való határozathozatal szerepel, az elnök indítványozta, hogy a Ház legközelebbi ülést a jövő héten kedden délelőltől 10 órakor tartsa.

Ezzel az ülés véget is ért. A képviselőház folyosóján a rövid ülés után sok szó esett a nyilasok passzívítására vonatkozó kérdéséről. A nyilas képviselők ugyan Hubay Kálmán vezetésével megjelentek a

parlament folyosóján, de az eddigi szokástól eltérően, mindannyian »civilben« voltak. A folyosón azt szélték, hogy főként azért jöttek el, mert tartottak attól, hogy eset-

leg névsorolvasás lesz s azon jelen akartak lenni, nehogy a hiányzásokkal járó pénzbírságot kiróják rájuk.

Rendelet a honvédelmi munkakötelezettségéről

Budapest, október 5. (Magyar Távirati Iroda.) A kormány a honvédelemlről szóló törvényben foglalt felhatalmazás alapján rendeletet adott ki a honvédelmi munkakötelezettség szabályozásáról. A rendelet rendelkezéseit mind háború idején, vagy az országot közvetlenül fenyegető háborús veszély esetében, mind pedig az állami élet rendes (békés) menete során is alkalmazni kell. Nemére való tekintet nélkül minden olyan személy, aki 14. és 70. életévét túl nem haladta, köteles arra, hogy a honvédelem érdekében testi és szellemi képességének megfelelő munkát végezzen. Jogi személyt is lehet megfelelő munka teljesítésére kötelezni.

Nőket honvédelmi munkára elsősorban önkéntes jelentkezés alapján kell alkalmazni. Béke idején 16. életévét be nem töltött nőket honvédelmi munkára nem lehet igénybe venni. A honvédelmi

munka igénybevételét a nélkülözhetetlenül szükséges mértékre kell szorítani. Az igénybevételnek minden esetben arányban kell állania az igénybevett személy testi alkalmasságával és egyéb képességeivel.

A férfiakat a nők előtt, a fiatalokat az idősebbek előtt, a nőtleneket (hajadonokat) a családosok előtt kell igénybe venni. A honvédelmi munkára kötelezettek különböző ismereteket, vagy gyakorlatot igénylő szolgálatra való előkészítés céljából három hetet meg nem haladó tartamú kiképzésre és évenként egy hetet meg nem haladó tartamú gyakorlatra kötelezhetők. Béke idején 42. életévüket betöltött személyeket kiképzésre, vagy gyakorlatra igénybe venni nem lehet. A részletes rendelet a Budapesti Közlöny pénteki számában jelenik meg s a kihirdetés napján lép életbe.

Kifosztotta az autószerencsétlenség áldozatait, egyévi börtönre ítélték

Többször tárgyalta már a szolnoki törvényszék azt a bűnpert, amelynek során most egyévi börtönre ítélték és azonnal letartóztatták Fischer László keeskeméti órásmestert.

A vádirat szerint az órásmester tavaly szeptember hó 4-én autóval Mezőtúrról Szolnokra utazott. Este tizenegy óra körül az országúton egy szerencsétlenül járt autót találtak, amelyben egy órnagy feküdt eszméletlenül. — Fischer, ahelyett hogy segítségére sietett volna az országúti baleset áldozatának, ellopta az órnagy kardját, pénztárcáját, kincstári köpönyegét és elvitte a megrongálódott kocsirol egy benzinkannát. A lopás után autójára ült és elhajtott.

Ahonyban megállt, mert benzinnel volt szüksége. A benzinkútnál a tiszt pénztárcájából kivett százpengőssel

akart fizetni, de mivel nem tudták felváltani a pénzt, a benzinnel árban ott hagyta az órnagy autójáról ellopott kannát.

Fischer összevezett egyik alkalmazottjával, aki tudott az országúti szerencsétlenség áldozatának kifosztásáról. Az alkalmazott a rendőrségen bejelentette, hogy mit művelt Fischer a szolnoki országúton. Mindjárt be is szolgáltatatta bizonyítékképpen az órnagy kardját.

A szolnoki törvényszék előtt megtartott többszöri tárgyaláson kiderült, hogy az országúti lopást Fischerné is elbeszélte egyszer, mikor összevezett az urával.

A törvényszék Fischer Lászlót lopás büntetőért egyévi börtönre ítélte és az ügyész indítványára nyomban elrendelte letartóztatását.

Iparok forgalma

Új iparok:

Hermes Arukereskedelmi RT debreceni hej. cég petroléum, benzin, motorkő, kőolajtermékek továbbárusítók részére, valamint bizományi eladás. Máihé Kálmánné tüzelőanyag, termény és zöldség kereskedés. Sass Péter csizmadia. Harsányi Lászlóné női szabó és leánykaruha készítő. Katona Józsefné géperejű bérkocsi. Kiss Eszter szatóc. K. Nagy János férfi szabó. Tóth Mihály hentes és mészáros.

Megszűnt iparok:

Biró István kelmefestő. Biró György uszoda. Fejes Gyula közkereseti társaságban borbély, női és férfi fodrász. Harsányi Gyula kisebb kőműves. Szilágyi Lajosné élőbeka kereskedés. Vass Gyula liszt, korpa kiskereskedés. Nagy János fuvaros. Módi Mihályné baromfi, tojás, tejtermékek kiskereskedése. Szemesák Imre baromfi, tojás, tejtermékek kiskereskedés. Vicsay György asztalos.

A tiszántúli ref. egyházkerület közgyűlést tart

A tiszántúli református egyházkerület november 22-én közgyűlést tart. Reggel nyolcra a Nagytemplomban ünnepélyes keretek között papszentelés lesz, utána a közgyűlés alkotó tagjai a Kollégium dísztermébe vonulnak és ott megkezdik a közgyűlést, amelyet még a Nagytemplomban nyitnak meg. A közgyűlést megelőző 21-én reggel az egyházkerületi bírósági ülés, délután pedig esperesi és gondnoki értekezlet. A közgyűlést 23-án délelőtt folytatják.

— A debreceni rendőrség szeptember havi munkája. A közigazgatási bizottság ülésén Lám Dezső rendőrfőkapitányhelyettes ismertette a debreceni rendőrség szeptember havi munkáját. Eszerint a debreceni rendőrfőkapitány iktatójában 362 ügydarab nyert iktatást. Ebből 68 idegen hatóságok megkeresése 294 pedig helyi kezeltetésű. Hatósági közeg elleni erőszak 1, pénzhamisítás 6, szeméremelleni bűncselekmény 5, lopás 142, zsarolás 5, sikkasztás, zártörzs 25, orgazdaság 6, csalás 19, okirathamítás 4, kihágás 65 esetben került nyomozás alá. 9 gyűlést jelentettek be s valamennyi megtartását engedélyezte a rendőrség.

— Ismét elrendelték a német városokban a szigorú elötétítést. A rendelkezés szerdán lépett életbe.

A Debreceni Orvosi Kamara elnöksége mélyszégyen fájdalommal jelenti, hogy

vitéz dr Ambrus József

egyetemi magántanár, gyermekorvos, a kamarának megalakulása óta érdemekben gazdag munkásságú ellenőre, 4. évi október hó 5-én, este 6 órakor nemcs magyar lelkét visszaadta az Urnak.

Hűségese munkatárs, igaz ember, kiváló orvos távozik Vele közülünk. — Legyen áldott emlékezte!

Temetése szombaton délután félnyolc órakor lesz.

Ma este

szegedi halászlé és túróscsusza

1. pengő a Páll sörözőben.

30 megbetegedést, egy halálesetet okozott a Heine Medin kór szeptember hóban Debrecenben

A megyében ennél is nagyobb a gyermekbénulásos esetek száma, a gyermekklinika fertőző pavillonja kicsinek bizonyult a betegek befogadására s ezért a központi ház belosztályán is helyeztek el betegeket

Debrecen város közigazgatási bizottságának Lossonczy István főispán elnökletével csütörtökön tartott ülésén dr. Gärtner István tiszti főorvos a következőkben ismertette a Heine Medin megbetegedésekkel kapcsolatos jelentését.

— Heine Medin-féle gyermekbénulásos megbetegedést az elmúlt szeptember hónapban összesen 106 esetben jelentettek. Ebből a nagy számból azonban Debrecenre csak 36 megbetegedés esett, tehát debreceni eredetű Heine Medin megbetegedés szeptember hónapban 36 esetben észleltetett. Vidékről 70 beteget szállítottak be az egyetemi gyermekklinika ápolás céljából. A vidéki betegeknek legnagyobb része Hajdúvármegyéből származik, ahonnan 48 beteg került a gyermekklinika ápolás céljából. Bihar vármegyéből 14, Szatmár 5, Szabolcs 1 és Heves vármegyéből szintén 1 beteget szállítottak be a gyermekklinikára. Tekintetbe véve a betegségek huzamosabb, több hétre kiterjedő lefolyását és a Debrecenből, de főleg a környező vármegyékből beszállított betegeknek nagy számát, a gyermekklinika fertőző pavillonjait a betegek elhelyezésére elégtelennek bizonyultak s ezért a klinika igazgatójával történt megállapodásunk szerint a Horthy Miklós központi ház belosztálya kiüritett s ide is Heine Medin betegek vétettek fel. Ennek következtében a debreceni Heine Medin betegeknek kórházi elhelyezése nem ütközött nehézségekbe s a betegeket sikerült azonnal a klinikára, illetve a Horthy Miklós központi házba szállítani, hol szakosított ápolásba vették őket. Egyidejűleg azonban megkerestem Bihar, Szabolcs, Szatmár vármegyék alispánjait és m. kir. tisztifőorvosait az irányban, hogy a vármegyék területén észlelt Heine Medin betegeket lehetőleg ne szállítsák a debreceni klinikára, mert azokat a klinika férőhely hiányában felvenni nem tudja, hanem igyekezzenek elsősorban saját vármegyék központi házaiban a betegeket elhelyezni. Ezzel az intézkedéssel sikerült a vidéki betegeknek a debreceni klinikára való beszállítását korlátozni s így biztosítani tudtuk a debreceni és hajdúvármegyei betegeknek korlátlan felvételét. (Hajdú vármegyében tudvaleg központi ház nincs.)

— A szeptember hónap statisztikai adataiból a betegséggel kapcsolatosan a következőket állapítjuk meg: Debrecenben a megbetegedések száma 36 volt. Augusztus hónapban majdnem ugyanennyi, 35 beteget észleltünk. A járvány szempontjából tehát debreceni vonatkozásban a szeptember nem volt súlyosabb, mint az augusztus. Előtérbe nyomult azonban a kör-

nyező vármegyéknek súlyos fertőzősége, a járvány tehát erősen elterjedt a vidéken is. Ez nagyon jól kiül a gyermekklinikán ápolott betegek létszámából is, mert míg augusztus hónapban vidékről csak 24 beteget szállítottak be a gyermekklinikára, addig szeptember hónapban ez a szám 70-re emelkedett fel. A debreceni betegeknek kor megoszlása a következő volt: a betegek közül 0—2 éves korosztályhoz tartozik 17, a 3—5 éves korosztályhoz 7, a 6—15 éves korosztályhoz 9 s a felnőttek között 16 éven felül 3 betegséget észleltünk. A betegeknek legnagyobb zöme tehát most is a csecsemőkör, kisdedekhez tartozik, de már nagyobb számban jelentkezett a nagyobb gyermekeknek is, sőt 3 beteg a felnőttek sorából került ki. A betegeknek kor-megoszlása a vidéken is általában ugyanez. A debreceni betegek közül szeptember hó folyamán 1 halt meg, míg a vidékiek közül ugyanezen hónapban 8 halálozás fordult elő. Tehát a vidékről beszállított betegek állapota jóval súlyosabb, mint a debrecenieké. A gyermekklinika igazgatójának véleménye szerint a betegség lefolyása egyébként általánosságban kedvező, a bénulásos örvendetes visszafelépülésnek az előreláthatólag csak alacsony százalékban maradnak vissza bénulásos. A teljes gyógyulásra vonatkozólag azonban ezidőszerint nyilatkozni még nem lehet, mert a betegség kezdetétől számított 1 éven belül is igen nagy javulások várhatók a szakosított kezelésből.

Összegezve a július 4-e, az első megbetegedés időpontjától keletkezett megbetegedések számát, azt találjuk, hogy Debrecenben ezidőig összesen 81 megbetegedés történt, akik közül meghalt összesen 4 beteg; a környező vármegyékből ugyanezen idő alatt a gyermekklinika beszállított 94 beteg közül meghalt összesen 9. Az eddig észlelt 81 debreceni betegnek a kor-megoszlása a következő: a 0—2 éves korosztályhoz 40, a 3—5 sekhez 16 és a 16 éven felüliekhez 3.

Az összes debreceni betegek azonnal az egyetemi gyermekkli-

nikára szállítottak, hozzátartozóik pedig orvosi megfigyelés alatt vannak s akiknek elkülönítése saját otthonában a környezet veszélyeztetése nélkül nem volt megoldható, quarantienbe kerültek. A múlt hónap folyamán hatósági zárlat alatt volt 13 család, összesen 47 családtaggal. A szükséges hatósági orvosi intézkedések minden esetben idejében megtették.

Az általános közegészségügyi viszonyokról szólva, ismertette dr. Gärtner István főorvos, hogy szeptemberben 95 debreceni házasság kötött. Elveszületések száma 178, halálozások száma 124, a természetes szaporodás tehát 54. Az egy éven alul elhaltak száma 33, amely az elveszületések 18.5 százaléka. Hevenyfertőző betegségekben 7 egyén halt meg. Gümőkór halálozás volt 11, rák halálozás 10, szív- és érbetegségekben pedig 17 egyén halt meg.

A tisztifőorvosi jelentéshez dr. Brunner Lajos szólt hozzá, elismerését fejezve ki a főorvosi hivatalnak és kapcsolatos hatóságoknak, amiért minden intézkedést nyomban megtesznek a Heine Medin leküzdése érdekében. Majd kérdést intézett az egyéven alul elhaltak túlzottan nagy százaléka felől.

Dr. Gärtner István főorvos válaszában rámutatott arra, hogy a szeptember havi kedvezőtlen 18.3 százalékos gyermekhalandósággal szemben az előző hónapban viszont

Megkezdte munkáját a társadalmi segítő-bizottság

Debrecen város társadalmi segítőbizottsága tegnap délután dr. Kupinszky Sándor tanácsnok elnöklésével ülést tartott, melyen megjelent Erős Sándor, a Népjóléti Hivatal igazgatója, Csomor Gyula törvényhatósági bizottsági tag és a négytelek képviselői.

Dr. Kupinszky Sándor tanácsnok ismertette, hogy az év első kilenc hónapjában társadalmi úton 52.910 pengő folyt be, 28.000 pengő pedig városi hozzájárulásból adódott. Ezt az összeget a rendes évi költségvetés keretében előirányozták. Így közel 80.000 pengő áll rendelkezésre. A gyűjtés havi átlaga 5869 pengő, ami némi csökkenést mutat, ez azonban a rendkívüli helyzet folytán érthető. Év végére számítani lehet azonban ennek

szokatlanul kedvező, 9 százalékos volt az egyéven alul elhaltak száma. Az évi átlagos arányszám remélhetőleg az idén is olyan örvendetes javulást fog mutatni, mint a múlt évben.

folytán 10.000 pengő visszaeséssel. A szegénygondozás munkáját a rendelkezésre álló keretek között végzik s a lehetőséghez mérten segítenek minden rászorultat. Ezideig fennakadás a csökkenés ellenére sincs, a ruha- és lakbérsegélyek rendben folyósítottak.

A Népjóléti Hivatal pénztárában október 4-iki helyzet szerint van 5651 pengő, csekken pedig 563 pengő. Ebből az október havi segélyezések rendben fognak eszközöltetni. A megcsökkenett lehetőségek mellett azonban, sajnos, nem lehet olyan intenzív munkát végezni, mint a múltban.

A különböző jelentések elhangzása után dr. Kupinszky Sándor tanácsnok zárószavaival ért véget a társadalmi segítőbizottság ülése.

Két helyen is felvettek a szavazók listájára egy debreceni szavazópolgárt

Akkor derült ki a tévedés, mikor megbüntették, mert egyik helyen nem szavazott.

Debrecen város központi választmánya csütörtökön délelőtt, dr. Kölcsey Sándor polgármester elnöklésével ülést tartott, amelyen kisebb jelentőségű ügyekben döntöttek.

Dr. Balogh Sándor főjegyző, előadó ismertette, hogy vitéz Faragó András debreceni szavazópolgárt és nejét két helyen is felvették, úgy Szepespusztai tanyáján, mint nagyvárduccai házában a szavazók névjegyzékébe. Az esetre úgy jöttek rá, hogy vitéz Faragó

Andrást csaknem megbüntették, mert egyik helyen nem szavazott. A központi választmány határozata alapján a szepespusztai névjegyzékből törölték.

Dr. Markovits Elemér és testvérei tanúsítványt kértek arról, hogy a választójogosultsághoz szükséges kellekkel rendelkeznek. Miután dr. Balogh Sándor főjegyző ismertette, hogy e tényre a benyújtott okiratokkal tökéletesen igazolták a tanúsítvány kiadását részükre a központi választmány elrendelte.

Halálragázolt a vonat egy konyári legényt

A debreceni ügyészségnek telefonon jelentették, hogy a konyári állomás közelében levő vasúti átjárónál Tornyai Sándor 20 éves konyári gazdalegényt elkapta a Debrecen felé haladó vonat és darabokra tépte.

A csendőri nyomozás megállapította, hogy öngyilkosság történt, a legény, aki gyengeelméjű volt, a sínek mentén handukolt és nem figyelt a közelgő vonatra. Az átjárónál a robogó mozdony előtt akart átmenni a másik oldalra és úgy kapta el a mozdony. A csendőrség jelentése alapján az ügyészség a temetési engedélyt megadta.

Kitűnő a salgótarjáni

„KALOR” folytonos kályha s a „LUNA” takaréktűzhely nagy választékban kapható

SEBZTINA LAJOS vasnagykereskedésben Debrecen, Ferenc József u. 23.

HIREK

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda:
 Debrecen, József kir. herceg ucca 1. szám.
 Telefon nappal: 27-89. (3 mellékállomás),
 éjjel 27-89, 11-33. Előfizetési árak havonta
 3.— pengő, negyedévenként 9.— pengő,
 félévre 18.— pengő, egész évre 36.— pengő.
 Egyes szám ára hétköznap 12 fillér, vasár-
 nap 24 fillér.

**Gyógyszertárak éjjeli szolgálata, szep-
 30-tól október 7-ig: „Nap”, Piac u.
 1. sz. telefon: 27-73. — „Istentől
 gondviselés”, Petőfi-tér, telefon:
 29-81. — „Aranyegyszarvú”, Kos-
 suth ucca 8., telefon: 34-96. —
 „Arany János” Csapó u. 66, telefon:
 11-78. — „Mátyás király” Nyilas-
 telep, Vámospércsi út 16. tel.: 13-83.
MENTŐK TELEFONSZÁMA: 04.
RENDŐRSÉGI TELEFON: 20-45.**

Október 6

1849 október 6-án halt a nemzeti eszméért mártírhalt az aradi Golgotán 1848—49. évi szabadságharcunk 13 vitéz vértanúja: Kiss Ernő, Vécsey Károly gróf, Aulich Lajos, Damjanich János, Nagy Sándor József, Török Ignác, Pöntenberg Ernő, Knézich Károly, Leiningen Károly gróf, Lahner György, Dessewffy Arisztid, Schweidl József honvédtábornokok és Lázár Vilmos honvédezeres.

A kivégzett 13 férfiú magatartása az utolsó percig oly nagy lelki erőre és emelkedettségre mutat, aminőt a katonai bátorság egyedül nem adhat, hanem csakis az a tudat, hogy nagy ügy szolgálatában vesztik életüket.

A magyar nemzet mindig nagy kegyelettel emlékezik meg e hősről. Aldott legyen emlékezetük!

— Lapunk legközelebbi száma a közbejött október 6-iki gyásznapi miatt vasárnap reggel a rendes időben jelenik meg.

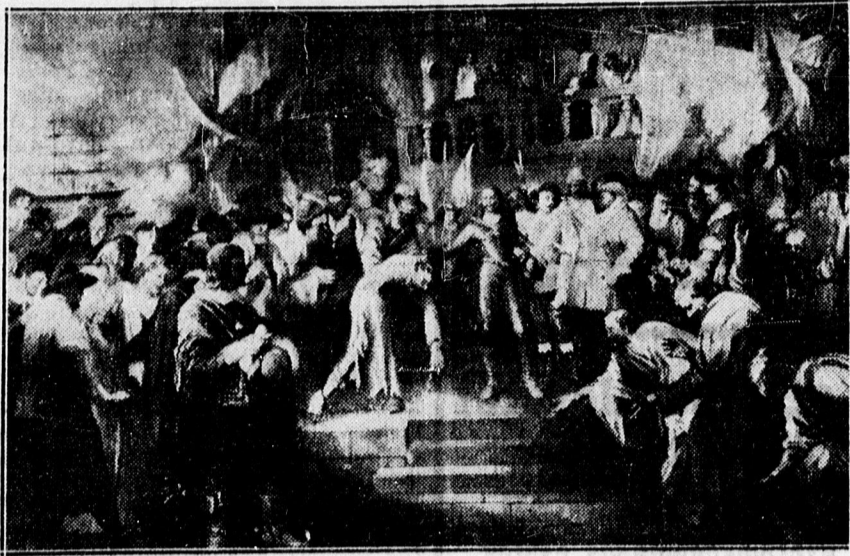
— **Evangélikus istentisztelet október 6-án.** Az október 6-iki nemzeti gyásznapi az evangélikus templomban délelőtt 10 órakor hazafias istentisztelet lesz. Prédikál Pass László tb. esperes lelkész. A lelkészi hivatal külön meghívókat nem bocsátott ki, de a hatóságok, intézmények küldöttségei részére fenntartott helyekről gondoskodik. A küldöttségben résztvevők számát a lelkészi hivatal kéri ma déli 12 óráig telefonon bejelenteni (11—05).

— A Kollégiumi Kántus, mely a Déri-múzeum két kiállítási termében hatalmas és értékes anyaggal egy hete kelt méltó emlékeztetést, vasárnap zárul.

— **Hivatali munkaszünet október 6-án — fekete lobogót a házakra.** Ertesítem a város közönségét, hogy a m. kir. belügyminiszter úr rendelete értelmében ma, azaz október hó 6-án, az 1848—49. évi szabadságharc vértanúinak emlékünnepe alkalmából a város hivatalaiban hivatali munkaszünet lesz. Ez a rendelkezés azonban nem nyer alkalmazást abban az esetben ha erre a napra felek vannak berendelve, vagy tárgyalások, panasznapok vannak már előre kitűzve. Ez esetben a hatóság a megidézett felek rendelkezésére fog állani. Egyben felkérem a háztulajdonosokat, hogy a gyásznapi napra tekintettel a házuakat fekete lobogóval ellátni sziveskedjenek. Polgármester.

— Dr Kurtz Géza szülész-nőorvos, tanársegéd, rendelését Ferenc József út 40. szám alatt (Hanga bérpalota), megnyitotta. Rendel: 3—5, telefon.

— Gábor Magda okl. tanárnő, francia német nyelvtanítását megkezdte, püspöki palota, I. kapu. II. em. 5.

Nemes Tamássy Miklós képei a kollégiumi képkiallításon méltó fel-tünést és sikert arattak, különösen De. Ruyter Mihály holland admiralisról készült óriási vászna, mely azt a jelenetet ábrázolja, amikor 1676 február 11-én 26 magyar protestáns lelkész kiszabadít a gályarabságból, Debrecenről Kassáig című képe iránt Debrecen város érdeklődik s lehet, hogy meg is vásárolják. Ezenkívül négy igen szép képpel szerepel a neves művész a kiállításon.

Lajosmizse határában halálragázott ismeretlen autó egy debreceni férfit

A debreceni rendőrség a tegnapi napon átiratot kapott a lajosmizsei csendőrösről. Az átiratban a csendőrség értesítette a debreceni rendőrséget, hogy Futó Imre 30 éves debreceni gazdálkodót Lajosmizse határában az országúton ismeretlen autó halálragázta.

A lajosmizsei csendőrség kéri a debreceni rendőrséget, hogy Futó Imre Határ ucca 7. szám alatt Debrecenben lakó szüleit értesít-

sék a halálesetről azzal, hogy a halálragázott férfi holtteste a kecskeméti közpórház halottsházában van.

Egyebet a halálos szerencsétlenség részleteiről nem közöl a szükség-szavú átirat, melynek alapján a debreceni rendőrség megtette az intézkedést a tragikus véget ért debreceni gazdálkodó hozzátartozóinak értesítésére.

Olcsó lakásra nincs gondja, Ha megszáll a METROPOLE-ba!

Pesten, VII. Rákóczi út 58.

Kényelmes, meleg folyóvíz, telefonos szobák P 5.—től. Remek konyhával, válogatott fajborokkal, hangulatos cigányzenével várja kedves vendégeit a volt miskolci BÜCZÖGÖ.

— **Orvosi hír.** Dr Fülöp Gyula egyetemi tanársegéd, kozmetikus, bőr- és nemigyógyász, szakorvos, hazaérkezett és rendelését, József kir. herceg u. 2. szám alatt megkezdte.

— **Naményi Gyorsíróiskolában,** Gépíróiskolában új kezdőtanfolyamok. Vasdélről bejáróknak 85 százalékos vasúti tanulókedvezmény, (Rákóczi u. 17.)

— **Trasszakértő grafológus** (szaktekinély), átutazóban néhány napig fogad félárban, Csapó u. 41. Jellem, sorstanácsai díjtalanok. Levelekre is válaszol.

— **Vigdranovits Magda** női divatszalonját áthelyezte Miklós ucca 19. alá.

— **A beregszászi kereskedőket egy elegáns fiatalember** kereste fel a napokban, aki elmondta, hogy or. Váally Nagy Dezső festőművész, aki kiállítást rendez a városban és teremben megfelelő összeg ellenében helyet biztosít egyes cégek reklámjának is. Ezen a címen szép összegeket vett fel a kereskedőtől, míg a rendőrség elfogta, mert kiderült, hogy nem festőművész és Szegeden már büntetve is volt csalásért.

— **A sportoktatáshoz rendőrhatalósági engedély kell.** Az engedélyt csak az aki zsidónak nem tekinthető és az állami sportmestervizsgálatot bizottság által kiadott mesteri oklevele van.

— **Szerelmi bánatában marólúgot ivott** Koros Juliánna 29 éves hajdúböszörményi leány. A marólúg súlyos roncsolásokat okozott a halálragázott leány nyelvécsőjében. Beszállították a debreceni klinikára. Állapota igen súlyos. A leány öngyilkossági kísérlete előtt három búcsúlevelet írt, megírta, hogy azért készül a halálra, mert nem mehet feleségül ahhoz a legényhez akit szeret. Az öngyilkossági kísérletről jelentést tettek a debreceni ügyészségnek. Az intézkedés megtörtént, hogy a leányt kihallgassák a klinikán.

— **Megjelent az olasz kiviteli tilalmi lista.** A lajstromban szerepel a többi közt mindenfajta fegyver, lőszer, repülőgép és más fémek, gyapjú, gyapot len, selyem, nagyszámú élelmiszer, továbbá lovak, öszvérek, szamarak azokivül különböző gyógyszerek és vegyszerek.

Nyiregyháza! Gara Alajosné, Rosenfeld Sándor, tasnádi Kardos Béláné, Dr. Rényi Andor, Büchler Zsigmondné, özv. Dr. György Ferencné, Rényi István az egész rokonság nevében is tudatjuk, hogy szeretett édes anyánk

özv. Rosenfeld Salamonné sz. Fisch Hermina f. évi október hó 5-én áldásos és jóságos életének 86-ik évében Debrecenben meghalt.

Drága halottunkat f. é. október 6-án, délután 3 órakor helyezzük örök nyugalomra az Izraelita temetőben.

Aldott legyen emléke.

Debrecen, 1939. október 5.

Minden külön értesítés helyett.

Színház, Film, Szórakozás

A film világából

NEM LESZ FILMHIÁNY MAGYARORSZÁGON.

A Mozgóképipari Egyesület filmbizottsága megállapodott az illetékes körökkel a magyar piac filmellátása tekintetében és ennek alapján szabályozták a behozatalt. Lényeges redukción szenvedtek az amerikai filmvállalatok magyar fiókjai, mert ezentúl a múlt esztendőben behozott film-mennyiségeknek csak ötven százalékát engedélyezik. Ennek következtében a tavalyi 110 amerikai filmmel szemben az idén 75 amerikai film behozatalt engedélyezik. (A korlátozás ugyanis csak az amerikai vállalatok fiókjaira vonatkozik, egyéb amerikai filmekre nem). A tavalyi 41 német filmmel szemben az idei behozatal 65 film lesz. Tavaly 38 francia filmet importáltunk, ebben az esztendőben 48 darabot engedélyeznek. A tavalyi hat angol filmmel szemben az idén 8 lesz és cserealapon 8 olasz film kerül behozatalra. A hiányzó filmkeret további hézagait magyar filmekkel fogják kitölteni. Január hó végéig 24 magyar film készül el.

MAGYAR FILMGYÁRTÁS FRONTJÁN óriási a torlódás. A műteremben az „Áll a bál” című Daróczy-produkciót a „Hat hét boldogság” című Takács-produkciót és a „Nőnek minden sikerül” című Kiss Miklós-produkciót forgatják. Mind a három film a Hunnia-Filmgyár kölcsönzője számára készül. Még ebben a hónapban óhajtják elkezdni Zilahy Lajos filmjét, a „Halálos tavaszt”, amely a Pegazus Film részére készül. Ugyancsak ebben a hónapban szeretnénk műtérembe jutni a Palatinus Filmvállalat két filmjével: Garcon lakás kiadó és Mária két éjszakája” című filmekkel, az Erdélyi Filmvállalat ugyancsak két filmmel: „Nők az utolsó szó és Beresényi buszárakkal — a Csepregy Filmvállalat „A Matild néni” és még néhány jelentkező.

— **METEOR MOZI MŰSORA:** Ma utoljára: 4, fél 7, 9 órakor: „Hindu siremlék.” Gigantikus filmek. — Holnap: „Csavargókirály”.

— **METEOR MOZI MŰSORA:** Szombaton: 5, 7, 9 órakor a „Csavargókirály” (Ronald Colman). Híradó. — Jön a „Gyimesi vadvirág”.

— **A Színészképző Tanfolyam** Debrecenben megnyílik. A növendékek szakszerű, művészi oktatásban részesülnek. A tanfolyam 10 hónapig tart. A növendékek számára, operettre és akrobatikára nyernek kiképzést. Jelentkezni lehet délelőtt 10 órától Rákóczi ucca 36. szám.

— **Izgalmas üldözés után elfogtak egy kerékpártolvajt.** Tegnap este izgalmas üldözés után elfogták a Péterfia uccán Kemecsenyi Sándor nevű vidéki lakos kerékpártolvajt. Kemecsenyi a Péterfia ucca 59. számú üzlet ellől ellopja Torma Margit, péterfiauccai lakos kerékpárját és arra felkapva igyekezett menekülni. A lopást nyomban észrevették és igyekeztek többen is elfogni a tettest a járőrelők közül. Végül egy kerékpáros katona utólérté és elfogta. Előállították a rendőrségre, ahol őrizetbe vették.

— **A főváros szeptemberben 7 millió pengő értékű köz munkát** adott ki vállalatba. A főváros jövőre 20 millió pengőt fordít kislakások építésére. — A kölcsönt az OTI megszavazta már.

— **Egy kopenhágai dán kereskedő** a benzinkorlátozás következtében autóját csak úgy tudja üzemben tartani, hogy lóval vontatja.

— **A nyilastelepi egyházrész ifjúsági egyesülete,** ma este félhat órakor a templomban október hatodik emlékünnepezt rendez. Ünnepi beszédet Mezey Béla lelkipásztor mond. A műsoron zene, ének és szavaltászámok szerepelnek. Sem belépődíj, sem műsormegváltás nincsen.

Gyászrovat
Vitéz dr. Ambrus József
meghalt

Vitéz dr. Ambrus József egy, magántanár, csütörtökön délután a belklinikán, 45 éves korában meghalt. A világháborúban szerzett beleségével régóta vívott harcra tett most pontot a halál. Súlyos betegsége nem tudta megtörni rendkívüli akaraterejét. Szinte az utolsó pillanatig fáradhatatlanul dolgozott. A gyermekklinika volt magántanára, holdogult Szontágh Félix mellett. Tudományos munkássága nemcsak Magyarországon, hanem a külföldön is ismertté tette nevét. Legutóbb a belgyógyászati klinika tanácsadója és a Közegészségtani Intézet Gümőkórtani Laboratóriumának vezetője volt. Mint a Vitézi Szék tagja, parézelt sokat fáradozott a vitéz gyermekek egészségügye terén. Az Orvosi Kamarának ellenőre volt. A világháborúban mint vitéz katona küzdött a 26-os gyalogezred kötelékében hazajárt és a nagyvezést vitézségi érmet is megszerezte. Mint ember, maga volt a megtestesült jószág és szelidség. Soha senkit nem bántott meg. Egyszerűsége, nemeslelkűsége, szeretelméltósága a számára csak barátokat szerzett. Halála széles körben keltett mély részvétele. Édesanyja: özv. Ambrus Lajosné, festővel; dr. Ambrus Matild, férjezett dr. Diezig Alajosné, dr. Ambrus Ilona s Ambrus Erzsébet, sógora: dr. Diezig Alajos kamarai titkár, barátainak és tisztelőinek nagy táboraival együtt gyászolják. Temetése a Köztemető díszravatalozójából, szombaton délután fél tíz órák lesz. — A temetést a Gebauer temetkezési intézet rendezi.

Kiss János 82 éves korában elhunyt. Temetése szombaton délután fél három órák lesz a Köztemető 4. számú ravatalozójából. Lakás: Kanális uca 47. sz. — Temetését: **Bartha vállalat** végzi, püspöki palota.

Kun István 72 éves ref. temetése pénteken délután 3 órák lesz a Köztemető 3-as terméből. Lakása: Hüvelyes uca 11. **Pusztai temetkezési intézet.**

Sándor Mihály fél éves gyermek temetése szombaton délután 3 órák lesz a köztemetői 4-es terméből, román. szertartással. Lakása: Basahalom uca 23. **Pusztai temetkezési intézet.**

Özv. Rosenfeld Salamonné életének 86-ik évében meghalt. Az elhunyt jótékonyágáról volt ismert s széles körben tisztelettel vették körül. Évtizedek óta alelnöke volt a debreceni Zsidó Nőegyletnek, melynek keretében élénk karitatív munkásságot fejtett ki. Férje Rosenfeld Salamon, kit 1916-ban vesztett el — a vallásalapítványi főnök Debrecen város, majd az Andrássy uradalom bérletje volt. Özv. Rosenfeld Salamonné halálát a Rényi, Gara, Letai debreceni családok gyászolják. — Temetése ma, pénteken délután három órák lesz az izr. temetőben.

— **A debreceni egyetem református hittudományi karára** és a Lelkészképzőintézetbe beiratkozott I. é. hallgatók ünnepélyes felvétele az előzőleg egy héten át tartó esti előkészítő áhítatsorozat után I. hó 8-án fog megtörténni. D. e. 9 órák istentisztelet lesz a Kollégium Oratóriumában, amelyen az Igét D. dr. Révész Imre püspök hirdeti. Utána úrvacsoraszertartás következik, amelyen csak a professzorok és a teológus ifjúság vesznek részt. Ezután történni meg az I. évesek ünnepélyes felvétele. A teológus nevelés iránt érdeklődőket szíves szeretettel hívjuk és várjuk erre az istentiszteletre.

— **A Némethirolalom Oroszországtól és Törökországtól gabonát** kap és megtörténnék az intézkedések, hogy a szójabab szállítványok Oroszországon át, szárazföldi úton jussanak német földre a **mandzsuriái földekről.**

Ma városon keresztül i kegyeleti váltófutó verseny és emlékünnepelely

Ma délelőtti fél 12 órai kezdettel rendezi meg a MASz keleti kerülete az aradi tizenhárom vértanú és a háborúban hősi halált halt hősök emlékére a kegyeleti váltófutó versenyt, a pályaudvari postahivataltól a 39-esek emlékművéig, ahol a nagyközönség és az ifjúság részére emlékünnepelely lesz az alábbi műsorral:

1. Himmusz, játssza a 11. hajdúezred zenekara.
2. A hősi emlékmű megkoszorúzása a kegyeleti váltófutásban résztvevő csapatok által.
3. Emlékbeszédet tart és a MASz keleti kerülete nevében a hősi emlékműves megkoszorúzza Gáspár Gyula tanügyi tanácsos, tankerületi főigazgatóhelyettes.
4. Díjkiosztás.
5. Szózat, játssza a 11. hajdúezred zenekara.

A kegyeleti váltófutásban a következő katonai és közrendészeti szervek, sportegyesületek, középiskolák és leventék csapatai vesznek részt, összesen harminchárman: 1. 11. hajdúezred I. zászlóalj; 2. 11. hajdúezred II. zászlóalj; 3. 2. határvadász zászlóalj; 4. 32. III. zászlóalj; 5. 6. hadtest hírao

zászlóalj I.; 6. 17. tüzérezred; 7. III. gépágyús üteg; 8. V. gépvontatású közepes tarackos üteg; 9. 6. közellelderítő repülőszázad; 10. Állami gimnázium I.; 11. Állami gimnázium II.; 12. Kat. gimnázium II.; 13. Kat. gimn. I.; 14. Kat. kereskedelmi tagozat I.; 15. Állami fa- és fémipari szakiskola; 16. Ref. gimnázium I.; 17. Ref. gimn. II.; 18. Ref. gimn. III.; 19. Kereskedelmi iskola; 20. MÁV levente egyesület; 21. Levente sportszakasz; 22. A kerületi levente egyesület; 23. V. kerületi levente egyesület; 24. 11. hajdúezred I. pótzászad; 25. 11. Hajdúezred II. pótzászad; 26. 11. Hajdúezred III. pótzászad; 27. Debreceni Gazdasági Akadémia Sportegylete; 28. Debreceni Egyetemi Athletikai Club I.; 29. Debreceni Egyetemi Athletikai Club II.; 40. Ref. gimnázium IV. csapata; 31. Ref. tanítóképző; 32. 22. határvadász zászlóalj II.; 33. Kat. kereskedelmi tagozat II. — A csapatok küzdelmét mind az útvonalon, mind a célnál végig lehet nézni. Az egyes csoportos győztesei részére kitűzött vándordíjakért és érmekért nagy küzdelmet fognak vívni a résztvevő csapatok

Erdekes adatok a debreceni terméseredményekről

Debrecen város közigazgatási bizottságának ülésén Vecsey Zoltán gazdasági főfelügyelő ismertette jelentését Debrecen szeptemberi mezőgazdasági állapotáról.

A cséplési munkálatok Debrecen sz. kir. város területén általában befejezést nyertek. A terméseredményeket az alábbiakban ismertetem:

Búzával bevettve volt a folyó gazdasági évben 32,190 kat. hold, 802 holddal több, mint az 1938. évben. Átlagtermés volt kat. holdanként 11 q. — Rozsával bevettve volt 9154 kat. hold, 989 kat. holddal több, mint az 1938. évben. Átlagtermés volt kat. holdanként 9 q. — Árpával bevettve terület volt 2107 kat. hold, 964 kat. holddal kevesebb, mint az 1938. évben. Átlagtermés 10 q. Zabbal bevettve volt 694 kat. hold, 302 kat. holddal kevesebb, mint az 1938. évben. Átlagtermés volt 7,5 mázsa.

A terméseredmények úgy megnyisígsre, mint minőségre igen jó

— **A kormósarcu rablóvezért** Dudinszky Sándort, aki a Kárpátalján sorozatos rablásokat követett el, bekormányzott arcú legényeivel, most vonta kérdőre a beregszászi törvényszék. A csehek még 1928-ban elfogták s 15 évi fegyházra ítélték. A magyar bíróság most 11 és fél évi fegyházra ítélte el és büntetését kitöltöttnek vették.

— **Tizenhátezer pengőt zsákmányoltak a betörők egy ügyvéd lakásán.** Budapesten a Hajós uca 9 számú házbán nagyarányú betörést fedeztek fel. Dr. Deutsch Emil Márk ügyvéd néhány nappal ezelőtti rokonai látogatására Paksra utazott. Hozzá tartozói észrevették, hogy valaki feltörte a lakásajtót s az egyik szekrény fiókját felnyitotta. Azonnal telefonon értesítették, hogy valaki feltörte a lakásajtót, aki elmondotta, hogy abban a fiókban 16,000 pengő volt, ezt lopták ki a betörők. A nyomozás megindult.

— **A lucerna termő területek nagyobbitása érdekében az 50 kat. holdon alull kisgazdák kedvezményes áru** fehér bárcás lucerna-velőmagot kapnak kg-ként 1,80 pengőért. A vételár többi részét, valamint a vasúti fuvar és egyéb segédköltségeket az akció viseli. Az akciót a kerületi mezőgazdasági kamarák, illetve a Zala, Békés és Jász-nagykun-Szolnok megyében az Országos Zöldmező Szövetség bonyolítja le.

nak mondhatók. Egyes esetektől eltérve, ahol az eső még a keresztekben érte a termést, ezeken a helyeken közepes, mivel a színe megfakult és a szem ki is csirázódott.

A hl. súly búzánál 88—84 kg., rozsánál 69—75 kg., árpánál 58—68 kg., zabnál 42—48 kg.

A kukorica törése általában legnagyobb részt befejezést nyert. A tengeri termése a rendkívül meleg és száraz időjárást megsínylette, különösen a szikes és gyenge homokos talajokon a szárazság miatt kénysererésben volt. A terméseredmény kat. holdanként 13 mázsára becsülhető.

A burgonya betakarítása folyamatban van, a gumók nagyok és egészségesek és fejlettek, kat. holdanként 60 a termés várható.

A szőlőkben a szüret megkezdődött, a kedvezőtlen hideg időjárás következtében a termés csökkent, a minőség általában jónak mondható, kat. holdanként 12 hl-re becsülhető.

— **Tragikus körülmények között halt meg Erdély egyik bonvivánja.** Fratta Géza, az ismertnevű erdélyi bonviván, Kolozsváron tragikus körülmények között meghalt. A 46 éves, valamikor híres vidéki színész az utóbbi időben teljesen lezüllött. Nemrégiben ittasan találták az uccán és a rendőrség vette gondozásába. Beutalták a tarcsai szegényháza, itt halt meg, delirium tremensben. A Vig özvegyben, az Offenbach-ban és a Tatárjárásban volt emlékezetes sikere. Városi költségen temették el a szomorú sorsú bonvivánt.

— **Angliában a belföldi termelés** a búza- és lisztigényletet csak 13, a zöldség és gyümölcskészletet csak 22, a tej szükségletet 31, a hús szükségletet 49, a cukor szükségletet 25 százalékkal fedezi. Anglia ellátását jórészt Dánia és Hollandia fedezi. Sok élelmiszert importál Anglia Ausztráliából, Argentínából és Indiából. A hadviselés teljesen átalakítja Anglia életrendjét és kereskedelmi irányát, mert burgonyát és halat kivéve mindent külföldről kell beszereznie.

— **Csehszlovák hadsereget állítanak fel a franciák.** Párizsi jelentés szerint Daladier miniszterelnök és Ossuski párizsi csehszlovák követ megegyezést írtak alá, melynek értelmében Franciaországban újra felállítják a csehszlovák hadsereget.

Jelentősen emelkedett az állatforgalom

A debreceni város közigazgatási bizottságának ülésén dr. Zsupán Kálmán állategészségügyi felügyelő jelentést tett a szeptember havi állategészségügyi állapotokról, a következőkben:

Debrecen területén szeptemberben az állategészségügyi állapot tovább javult. A ragadós állatbetegségek közül fellépett a lépfene, veszettség, sertéspestis egyes kerületekben, míg másokban a ragadós szájsz. és körömfájás és a sertéspestis megszűnt.

Az állatforgalom szeptemberben a következő volt: vasúton szállított el 13 16, 68 szarvasmarha és egy borjú, 301 drb juh, 2508 hizott sertés, gépkocsin került elszállításra 144 darab hizott sertés. A forgalom az egész vonalon emelkedett, a hizott sertések száma megkétszereződött.

A veszettség az V. kerületben olyan eben állapított meg, amelyet a veszettség elleni kötelező oltástól elvonattak s így oltásban nem részesült. A ragadós szájsz. és körömfájás szeptember hónap végén a II. kerület kivételével minden kerületben megszűnt.

— **Hasműtétek utáni időszakokban** a régóta bevált, tisztán természetes **Ferenc József** keserűviz különösen hasznos felhívja és azt csakhamar fájdalommentesen levezeti. Kérdezze meg orvosát!

— **Az amerikai hajókat eltanácsolta** a kormány a veszélyeztetett vizekről. Az európai partokhoz közel és a Keleti tengeren az amerikai külügyminiszter felhívása alapján nem tartózkodnak már amerikai hajók.

— **Szombaton ref. kántorválasztás.** A debreceni református egyház presbiteriuma szombaton délután 4 órák az egyház tanácstermében gyűlést tart. A gyűlés legfontosabb tárgya: jelentés a kántori állásra beérkezett pályázat eredményéről. A szakértő és az előkészítő bizottság javaslatai. Ha a presbiterium a választás megtartása mellett dönt, a választás azonnali megtartása.

— **Ötszáz pengő a zsidótörvény be nem tartásáért.** Budapestről jelentik: Polnay Jenő, az Atlantica Trust Részvénytársaság vezérigazgatója, aki mint ismeretes a Friedrich-kormányának volt minisztere egy napig, a Fővárosi Szegénygyermekkert Egyletben nem tartotta meg az az egyensúlytörvény által előírt arányszámot. Ezért ötnapi elzárásra átváltoztatható ötszáz pengő pénzbüntetésre ítélték.

Közgazdaság

TERMÉNYTÖZSDE

Határidőpiac: rozs októberre zárlat 14.45—14.50. Márciusra: 15.66, 15.61 zárlat 15.64—15.66.

Készárúpiac: búza tiszavidéki, felső tiszai, duna-tiszaközi, fejmegyei, dunántúli, kisalföldi 77 kg 19.65, 78 kg 20.15, 79 kg 20.45, 80 kg 20.65, rozs pestvidéki 14.05—14.15, rozs más származású 14.20—14.40, takarmányárpa elsőrendű 16.00—17.00, középminőségű 16.30—16.50, sörárpa kiváló 21.—22, prima 19.50—20.50, sörárpa 19.—19.50, zab elsőrendű 19.00—20.40, középminőségű 18.90—19.10, tengeri 19.15—19.25, korpa 13.40—13.60, 8-as liszt 15.75—16.25 P mázsánként.

SERTÉSVÁSÁR. A csütörtökön tartott ferencvárosi sertésvásárra felhajtottak 3996 darab sertést. Vásári átlományból angol hússertésfelhajtás 1574 darab. Az irányzat vontatott volt. Árak: I. uradalmi zsírmentes páronként 340 kilón felül 115—116 fillér, I. szedett 106—110 fillér, silány 86—93 fillér, angol sonkasertés I. 98—100 f., II. 90—96 fillér elősúlyban kilónként.

